

НАША ПОШТА

NAŠA POŠTA

САДРЖАЈ

Прослава Николе Тесле. — За реформе. — Наши да-
ни. — Pošta (njene funkcije) u privredi i pravu. — На-
предак у страним земљама. — Dohodarstveni prestop-
ki po § 52 Zakona o pošti, telegrafu in telefonu. — Фи-
лателија. — Достава телеграма у Београду. — Персо-
нална питања. — Наш часопис. — На страни. — Вес-
ти. — Најбољи написи. — Књиге и листови.

У циљу напретка струке и боље инфор-
мације особља по актуелним питањима,
препоручујем часопис „Нашу пошту“ за по-
штанско-телеграфско особље ресора Сао-
браћаја.

Министар саобраћаја,
ЛАЗАР РАДИВОЈЕВИЋ.

Бивше Министарство пошта и телегра-
фа оценило је „Нашу пошту“ као часопис
„који расправља стручна питања која ин-
тересују п. т. особље и чини драгоцену ус-
лугу свему особљу“.

БЕОГРАД

KRUNSKA 29

НАША ПОШТА излази сваког месеца.

Претплата: 40 д за годину, 20 д за пола године
шаље се Администрацији „Наше поште“ преко Пошт. ште-
дионице на чековни рачун бр. 53.888.

НАША ПОШТА
је један од најбоље уређених
стручних часописа у нашој
земљи.

„ЖИВОТ И РАД“

I II 1933

ПРОСЛАВА НИКОЛЕ ТЕСЛЕ

Наша свеска 100—1, посвећена прослави Н. Тесле, наишла је на повољан одзив како у земљи тако и на страни. Припрема се велика културно-национална манифестација у част генијалног проналазача, која ће се одржати на Народном универзитету у Београду.

Министар просвете г. д-р Раденко Станковић наредио је просветним одељењима Краљ. банских управа, одељењима за основну и средњу наставу, директорима гимназија, реалке и учитељских школа и управитељима грађанских школа:

„Да би се школска омладина што боље упознала са гениалним проналасцима великог сина нашег народа Н. Тесле, Мин. просвете препоручује да наставници средњих, учитељских и грађанских школа у својим предавањима нарочито истакну научне творевине Н. Тесле.“

Одобрењем г. Министра просвете, свеска „Наше поште“ посвећена Тесли разаслана је просветном подручју.

ЗА РЕФОРМЕ

Финансијским законом за 1933/4 усвојен је предлог Министра саобраћаја г. Лазара Радивојевића, којим се ствара основа за реформе и побољшање стања у п. т. струци.

Г. Министар је овлашћен: Да по сагласности Мин. савета и финансијским одборима Народног претставништва пропише уредбе са законском снагом о организацији установа и привредних предузећа у ресору Мин. саобраћаја без обзира на постојеће законске прописе који се односе на њиву организацију. (§ 47 тачка 1)

У погледу здравља, Финансијски Закон наређује: Чл. 35 став 3 тачке 3 Закона о поштанско-штедном, чековном и вирманском промету да се промени и да гласи:

1 % за награду удружења п. т. т. службеника и Удружења пошт. штедионичних службеника, која се на-

града има употребити искључиво на здравствене циљеве. Удружење п. т. т. службеника добива од ове своте 4/5 а удружења пошт. штедионичких службеника 1/5. Ово важи и за поделу чисте добити из 1932 године. (§ 48 тачка 3)

Дизраели је рекао да је старање о народном здрављу прва дужност сваког државника.

НАШИ ДАНИ

Узани хоризонт културне свести у нашој малој интелегентној публици затрпан је плитким актуелностима. — У нас још нема, као у старијих и већих културних нација оног извесног дуплицитета културног живота и културне свести, — свести о ономе што је ван и изнад свакидашњице...

Д-р В. Дворниковић

Егоизам, свирепост, мржња, бездушност, злочинство итд. нису ништа друго до атавистички изданци фаунског наслеђа. Још треба много напора па да се од човека направи прави човек.

Огромна лаж зјапи из поратног човека. Лажне вредности. Коров прво ваља почупати. („Правда“ 28 II 1933)

Д-р Д. Смиљанић

Само народ који зна што хоће, може да одоли свим тешкоћама данашњице, а зато треба планског рада — треба државног привредног програма — планског gospodarства.

Д-р Јурај Томичић

Књигу живота људи данас само прелиставају а не проуче. И зато догађаји избијају мимо човјекове свијесне воље и мимо учешћа његова ума. Догађаји тако изненађују свијет угрожавајући му опстанак, јер се је на запуштену и затворену књигу живота спустила дебела прашина. Дићи ту прашину и растворити књигу, једину књигу достојну богова и великих људи; загледати испод вараве коре и спознати велике истине живота и тајне људске суштине; нутарње, у човјеку, из човјека и по човјеку ријешити судбоносна питања: зашто живот? чему живот? и куда иде живот? — ето проблема о чијем рјешењу зависи судбина човјечанства.

Будала само прелиста књигу живота, а мудрац је прочита и схвати. Данас у Европи има на жалост одвише једних који само прелиставају животну књигу а премало других који је проуче и зато, само зато страда људски род.

Миљенко Видовић

POŠTA (NJENE FUNKCIJE) U PRIVREDI I PRAVU

— 8 —

Država je dužna podržavati djelatnosti zavoda, koji služe prometu (pošta, željeznica) a nalaze se u njezinoj upravi, bez obzira na prihode, koje odbacuju (dobitak). No s druge strane pridržaje si država za svoje zavode specijalna prava. Ovamo spada naročito pravo pošt. regala i pošt. prisile te pravo na pošt. pristojbe. Walter Jellinek ubraja među subjektivna prava države između ostaloga i pravo države na ubiranje pristojba od interesenata, koji se služe javnim institucijama.

U novije vrijeme upotrebljuje se u literaturi u vezi s poštom često izraz „državno preduzeće“, kojim se nastoji označiti poštu u težnji, da se već samim nazivom precizira opreka prema onim granama državne uprave, u kojima se različitim administrativnim aktima manifestira državna vlast, (državni imperij) kao refleks državnog vrhovništva. Isključiva upotreba toga izraza „državno preduzeće“ za oznaku pošte kao javnog zavoda ne preporučuje se u pravno-znanstvenom smislu, jer u mnogom upućuje na starije shvaćanje o podjeli regala u više i niže regale, a pored toga odviše potsjeća na ekonomske momente, koje karakterizira težnja za dobitkom.

Pošta (telegraf, telefon) je javan zavod i država pridržaje u svojoj kompetenciji zakonodavstvo i upravu (nadzor). Državni zakoni isključuju privatna preduzeća, koja se redovito (obrti-mično) i isključivo bave p. t. t. poslovima. Odnosne zabrane sadržane su djelimice u fundamentalnim (osnovnim, ustavnim) državnim zakonima, a djelimice i u specijalnim zakonima (kao primjerice u zakonima o radnjama ili obrtima).

U literaturi pravne znanosti označuje se pošt. pravo kao specijalno pravo (Dammbach — v. Grimm), i to ne samo kao specijalno pravo za poštu, nego (i to naročito) kao specijalno pravo za pošt. promet, koje utječe na mnoga druga područja javnoga i privatnog života. U tome i leži po M. Aschenbornu naročiti interes, koji se u novije vrijeme posvećuje proučavanju problema, koji su s tim prometom (njegovom organizacijom) u vezi. Sam pojam pošte, telegrafa i telefona nije ustavno-pravno reguliran tako, da se njegov sadržaj izvodi iz posebnih zakonskih (naredbenih) propisa, koji su na tom području izdani, kao i iz historičkog razvitka. Zadaci pošte umnožili su se tečajem vremena u znatnoj mjeri (dovoljno je spomenuti: promet s pozućem, uputnicama, pošt. naložima, meničnim protestima, pošt. kreditnim pismima, poštanskim čekovima, telefonom i radiom itd). Mnoge grane pošt. prometa regulirane su posebnim zakonima.

— Nastaviće se —

Prof. D-r EUGEN SLADOVIC

НАПРЕДАК У СТРАНИМ ЗЕМЉАМА

МИНИСТАР ПОШТА И КАБИНЕТ У ИНГЛЕСКОЈ

У септембру 1932 извршене су многобројне промене у националоој влади В. Британије, приликом изласка из владе неколико либерала који нису хтели помагати уведено царинску политику. Међу овим иступио је из владе и М. Грахам Хвајт (M. Graham White) заступник министра пошта. Његов привремени наследник постао је Сер Кингсли Вуд (Sir Kingsley Wood.) Ситуација је постала мало чудновата. У Инглеској кабинет броји нормално 66 чланова, али само њих 20 седе у кабинету и воде углавном послове владе. Ових 20 министара држе углавном сва важнија министарства, као: војску, спољне и унутарашње послове, морину и т. д. Од овога броја 8 између њих имају плату од 5000 ф. стерлинга годишње; а један чак и 10.000., али то није председник министарства већ врховни Лорд Канцелар. Један има 4500 ф. стерлинга, други 3000, трећи 2500, и најзад 8 њих по 2000. Други министри, 46 њих на броју, који не чине део кабинета, већином су само заменици или помоћници министара и они имају на име плате по 2000 ф. ст. на годину па и мање. Понеки од ових су шефови врло важних министарстава, као например саобраћаја, пошта и телеграфа и т. д. Министар пошта има титулу Генерални Постмастер. (General Post master.) Ови су шефови — министри — понекад боље плаћени но и сами министри чланови кабинета.

У већини случајева владе чувају и одржавају један добро установљени ред приликом наименовања министара, чланова кабинета, али су понекад, неки министри, као на пример министар пошта и први комесар јавних радова изван кабинета, понекад чланови кабинета. Пре рата министар пошта је био врло често члан кабинета. Последњи носиоци овога звања били су изван кабинета. На овај начин, извесни политичари, пењући се у својој каријери, започињали су високу каријеру обично као министри пошта. Управо, ово је било као нека етапа за прелаз на највиша одговорна места у кабинету. Није ништа необично да један министар пошта у истој влади врло често мења свој ресор.

За време радничке владе, министар пошта М. Лис-Смит (M. Lees-Smith.) напустио је ово министарство и плату од 2500 ф. стерлинга и постао министар просвете са платом од 2000 ф. ст., али ова промена га довела на место члана кабинета. У свима редовима п. т. т. службеника и из свих њихових организација подиже се моћан глас, да министар пошта не буде више етапа и степениште са кога се улази у владу, већ по обиму и значају п. т. т. службе он треба да припада Влади као равноправан члан кабинета.

ТАМО — АМО ПО СВЕТУ

У Сједињеним Државама. — Први пут је успостављена путујућа пошта на аутомобилима између Чарлстона и Клеја (Clay) од 7—12 јула, због обуставе на железничким пругама.

У јуну 1932., у више од 50 већих америчких п. т. станица подбацили су приходи за 16.78% од прихода у истом месецу 1931 г.

Штетно дејство повећавања такса. Америчка администрација пошта показала је, да је у 50 великих станица за четири месеца (Јули—Октобар 1932) приход од пошт. такса због повишења тарифских ставова опао за 2.7% према истим приходима од истих станица у 1931 г. када су важиле старе тарифе. Иста управа доказала је, да би општи приходи порасли са 19 од сто да таксе нису биле повишене.

У Аустралији, како јавља „Postal Advocate“. први пут од постанка државне поште јавио се случај повреде поштанског регала устројством приватне поште ради преноса кореспонденције, од стране неких трговачких кућа. Наравно, случај је пријављен и предузетници су кажњени новчаном казном.

У Норвешкој је једна економска комисија предложила буџетску аутономију за управу пошта, по примеру и на основу истих принципа усвојених у Немачкој, Белгији, Француској и Инглеској.

У Шпанији, приликом посљедње побуне монархиста одликовали су се п. т. т. службеници савесним и пожртвованим вршењем дужности, па су Влада и Парламент (Кортес) изјавили топлу захвалност службеницима, а онима који су се највише истакли у ревности приређен је свечан банкет.

Сва удружења шпанских поштанско т. т. службеника одржала су у Мадриду један протестни збор против реакционарних и неуставних наредаба Генералног Директора П. и Т. садржаних у правилнику о дисциплинским кривицама, па су том приликом енергично тражили његово уклањање са тога положаја.

У Француској, јако је запажен чланак, који је изишао у листу: „Le Matin“ у коме се брани мишљење: да не треба смањити број часова у недељи већ број година службе државних службеника. Ево неколико карактеристичних места из тога чланка: „Ако данас у Француској има 500.000 незапослених, има, према статистици, више од једног милиона радника оба пола који су премашили 60 година. Питамо се: да ли би било то нешто изван граница људске моћи да

се једном броју од 500.000 ових радника осигура миран свршетак живота, а у исто време, да се да посла оном другом броју од 500000 незапослених?" Матић даље критикује Владине мере и хрђав пример који је дала повећавањем броја година за стицање пензија. Чланак су прештампале све организације п. т. т. особља.

У Швајцарској савез п. т. т. особља ради на томе, да путем филмова упозна широку јавност о напорном раду п. т. т. особља, и то оних облика рада које публика не види и о којима ништа не зна. На пример, напори у преносу поште на алпијским путевима, ноћну службу, делење поште пре изласка на линије, скупљање поште, паковање, пренос у поштанске вагоне и т. д.

Белгија је направила зајам у Холандији за 750 милиона франака ради инвестиције у сврхе п. т. т. службе.

Инглеска. Инглиско друштво за радиофонију: British Broadcasting Corporation: давало је 28 септембра пр. г. један скеч, у виду једног шаљивог дијалога између двеју телефонскиња, али којим се исмева рад телефонскиња. Удружење п. т. службеника (Union of Post Office Workers) уложило је код Министра пошта енергичан протест противу друштва, позивајући га, да убудуће забрани давање оваквих ствари које худе угледу особља и штете служби потцењујући рад телефонскиња.

Немачка. Опadaње промета по свима гранама п. т. т. служба огледа се у овим цифрама. Приходи и расходи изражени су у милионима марака:

	за 1930 г.	1931 г.	1932 г.
Приходи	532.376	482.872	405.903
Расходи	529.295	498.845	399.938

Разлози опадања налазе се у економској кризи. Влада смера да изврши нове редуције особља и њихових плата. Синдикати особља напротив, предлажу: редуцију радног времена, недељу од 48 часова за све категорије особља и смањивање контрибуција државном трезору.

Забрањено је п. т. т. службеницима који носе униформу да узимају учешће у политичким манифестацијама.

Национал социјалисти воде живу и огорчену полемику у своје листу: „Nationalsozialistische Beamtenzeitung“ противу Савеза Немачких службеника и њихова органа Beamtenbund-a, у тежњи да немачке државне чиновнике приведу у крило националсоцијалистичке партије.

На дан 1 новембра отпуштено је из службе Немачке управе пошта 300 женских службеника из реда помоћног особља. Предвиђа се тако исто знатно отпуштање и мушких

и женских службеника из истога реда, али да ово отпуштање буде унеколико ублажено, за убудуће предвиђено је, да се појединцима даје отсуство од по 7 дана али без плате, за сваку периоду од седам недеља. На овај начин ипак је загарантована служба до краја јануара 1933 г.

Све организације уложиле су енергичне протесте.

М. ВУЈАДИНОВИЋ

DOHODARSTVENI PRESTOPKI PO § 52 ZAKONA O POŠTI, TELEGRAFU IN TELEFONU

— 2 —

Poštna pristojbina je tisti znesek, ki ga predpiše poštna uprava s tarifo. Ta znesek se v konkretnom primeru pobira od strank, za delo, ki ga njeni organi opravijo in eventualno tudi za riziko, ki ga ona prevzame za pošiljko. Te pristojbine so v glavnem težne, vrednostne in posebne. Težne pristojbine so one, ki se plačujejo poštni ustanovi za prenos pošiljke iz sprejemnega kraja v naslovni kraj, medtem ko so vrednosne pristojbine nekaka zavarovalnina zoper nezgode, ki bi lahko zadele pošiljko. Poleg težnih in vrednostnih (pristojbin) so še druge pristojbine kakor n. pr. za priporoko, za nujno dostavo pošiljke, povratnico i t. d., ki jih naj označujemo s skupnim izrazom „posebne pristojbine“. Te se plačujejo za službene posle ali usluge, ki naj jih izvrši pošta za pošiljatelja. Kadar se rabi izraz poštna pristojbina je predvsem mišljena težna pristojbina. **G l o b a** pa predstavlja denarno kazen, ki se mora izterjati od kršilca predpisov kot **r e g r e s** zaradi njihovega neupoštevanja. Zdi se mi potrebno poudariti te razlike, ker je poštno pristojbino, in sicer **l e t e ž n o**, treba upoštevati tako pri odmeri globe, kakor tudi pri doplačilu manjkajoče težne pristojbine, to je pristojbine, ki jo je treba doplačati za pošiljko, za katero se je ugotovilo, da je bila predana bodisi s pridanim nedovoljenim pismenim sporočilom bodisi pod lažno označbo vrste pošiljke z namenom, da se plača manjša pristojbina (ali pa se ji sploh izogne), bodisi da je bila predana frankirana z lažno znamko.

Upoštevati se mora nalepljena pristojbina že pri odmeri globe, kati § 52 določa, da se kaznuje kršitelj z 20 kratno denarno kaznijo iznosa poštne pristojbine, za katero je bila država oškodovana. Torej ta manjkajoči znesek je treba pomnožiti z 20, da dobimo višino globe. V primeru, ko je pošiljka frankirana s kako posebno pristojbino za posebno delo, ki ga

je treba opraviti, se ta posebna pristojbina odšteje (n. pr. pristojbina za priporoko, nujno dostavo, povratnico (ter je treba smatrati kakor da ni te posebne pošiljateljewe odredbe, torej da nimamo opraviti s pošiljko posebne vrste, temveč z navadno pošiljko. Ravnotako se postopa z vrednosno pristojbino. Ostala na pošiljki nalepljena pristojbina, to je težna pristojbina, pa je temelj za izračunanje globe in tudi manjkajoče težne pristojbine za pošiljko (izjema je pri točki 1, ker se pošiljka sploh ne odpravlja po pošti in pri točki 3 § 52, ker je tu (glavna, zunanja) pošiljka že frankirana).

Toliko v splošnem.

— Nastaviče se —

D-r VILKO VUJČIĆ, pristav.

ФИЛАТЕЛИЈА

Наша филателија, о којој смо говорили и на стр. 237 св. за септембар 1932, добила је нове прилоге за своју историју. „Време“, у бројевима од 21 и 28 августа 4, 11. 18, 25 септембра, 2, 9, 16, 23, 30 октобра, 6, 13, 20, 27 новембра, 4, 11, 18, 25 децембра 1932, и од 1, 15, 22, 29 јануара, 5, 12, 26 фебруара, 5 и 12 марта о. г. донело је нове написе г. Евжена Дерока, претседника Српског филателистичког клуба. Наслови су:

Српске пошт. марке од 1911-4; Српске поште ван Краљевине; Пошта у Србији за време непријатељске окупације; Последње издање пошт. марака краљевине Србије; Српске марке за новине од 1911 г.; Пошт. марке књажевине Црне Горе од 1874 до 1910 (до прогласа краљевине); Пошт. марке краљевине Црне Горе 1910—1915; Пошт. марке Босне и Херцеговине; Јубиларне, комеморативне и добротворне марке Босне и Херцеговине; Босанско-херцеговачке порто марке; Фалсификовање пошт. марака; Марке првог љубљанског издања; Пошт. марке другог љубљанског издања; Прве пошт. марке општег издања за краљевину С. Х. С.; Марке краљевине С. Х. С. штампане у Лондону; Наше порто марке; Пошт. марке као помоћ пострадалима од поплаве; Наше прве дописне карте издане по ослобођењу и уједињењу; Поштанске карте општег издања; Прве српске пошт. марке (I-II); Наше јубиларне марке; Српске пошт. марке издање од 1869—1880; Српске јубиларне марке од 1904; Српске пошт. марке од 1880 и 1890; Друго издање марака са ликом краља Александра Обреновића; Треће издање марака са ликом краља Александра Обреновића; Привремено издање српских пошт. марака од 1903.

Стручна литература добила би кад би уважени писац истакнуте написе публикувао у једној књизи.

Filatelista, giasilo Hrvatskog filatelističkog društva u Zagrebu, doneo je poviše članaka i vesti iz oblasti filatelije, među kojima prikaze o filatelističkim izložbama u Zagrebu i Karlovcu. Naročito zanima izveštaj o Filatelističkoj izložbi koja je održana u Zagrebu pod pokroviteljstvom Njegovog Visočanstva Prestolonaslednika Petra.

Filatelisti u Sarajevu rade na osnivanju Filatelističke berze. Društvo bi imalo zadatak da razvija filateliju i da potpomaže filateliste kao i da postane neka vrsta berze koja bi određivala cenu starim markama. Na taj način, suzbio bi se uticaj stranih trgovaca koji određuju cenu markama ne po stvarnoj vrednosti već po svom ličnom interesu.

U Londonu je priređena licitacija raznih stvari od vrednosti, za dobrotvorne svrhe. Među ostalim predmetima, dospela je na prodaju i čuvena, najveća na svetu, zbirka starih i retkih maraka, oko 1200 komada, poslednjeg ruskog cara Nikole. Tu zbirku je nesrećni vladalac bio poneo sobom i u izgnanstvu u Tobolsk. Ovu zbirku je kupio izaslanik Sovjeta za 250 funti sterlinga.

ДОСТАВА ТЕЛЕГРАМА У БЕОГРАДУ

— Крај —

Таблицом на следећој страни показаћемо брзину раздавања телеграма у престоници.

Испитајмо, пак, разлоге за кашњења од пријемних апарата до експедиције.

Да би се што више изишло у сусрет публици и задовољиле потребе пословног света у телеф. служби, и ненамерно, потиснута је телегр. служба у страну, истина не само код нас но и у осталим администрацијама. Али застој код нас не долази само од тога већ и услед немања просторија за смештај аутоматске телеф. централе која се раширила на штету телеграфа. Да ли је умесно ширити и усавршавати, макар и новином, једну грану установе на штету друге и да ли је у овом случају распоред извршен умесно, оставићу без коментара, јер ће то довољно јасно приказати наредна тачка.

Хугови, бодови и морзеови апарати били су раније инсталирани на другом спрату, који је са експедиционим одељком био у вези преко лифта, а данас су сви ови апарати и експедиција — ради уступа просторија аутоматској телеф. централни — инсталирани у четири одељка, растурена на два

Место поласка	Таксиран у ме- сту поласка	Приспео на апа- рат у Београду	Приспео у експедицију	Испоручен примаоцу	Пробављено време:			У улици
					У Београду, од апарата до експедициј	У Београду, од експеди- ције до испоруке	Од места по- лаза до испоруке	
Загреб	12,50	14,50	15,27	16,40	0,37	1,13	3,50	Његошева 24
Макарска	8,45	9,10	9,45	10,45	0,35	—	2,00	Ранкеова 4
Бања-Лука	10,—	14,57	15,30	16,05	0,33	0,35	6,05	Кр. Милана 39
Ниш	10,—	10,03	10,29	10,45	0,27	0,16	0,45	Ст. Сремца
Пирот	8,15	10,—	10,24	11,—	0,24	0,36	2,45	Жичка 7
Нови Сад	14,30	16,15	16,33	16,45	0,18	0,12	2,10	Теразије 14
Тузла	12,—	15,35	16,—	16,30	0,25	0,30	4,30	Далматинс. 102
Скопље	9,20	9,50	10,23	11,30	0,33	1,07	2,10	Вој. Путника 3
Ђаковица	9,40	11,10	11,20	11,30	0,10	0,10	1,50	Палмотићева 7
Битољ	13,14	15,15	15,46	16,20	0,31	0,34	3,06	Француска 39
Пећ	8,15	10,48	11,24	12,30	0,36	1,06	4,15	Косан. венац
Ђевђелија	9,10	11,30	11,55	12,15	0,25	0,20	3,05	Кр. Милутина
Лесковац	13,—	15,30	16,00	16,30	0,30	0,30	3,30	Поенкар. 29
Ужице	8,30	10,03	10,35	12,10	0,32	1,35	3,40	Спасаћа 3
Никшић	11,10	15,50	16,28	20,—	0,38	3,32	8,50	Кнеза Павла
Јасенице	9,—	10,—	10,35	11,30	0,35	0,55	2,30	Дурмитор. 14
Вараждин	14,30	15,40	16,12	17,—	0,32	0,48	2,30	Ч.-Љубина 9
Zürich	6,52	7,15	8,45	9,30	1,30	0,45	3,08	Његошева 37
Wien	8,30	9,20	9,50	10,25	0,30	0,35	1,55	Париска 20
Milano	13,05	15,—	15,37	16,20	0,37	0,42	3,15	Мостарска 4
London	12,16	15,15	15,58	16,25	0,43	0,27	4,09	Теразије 43
Barcelona	12,54	15,23	15,40	17,35	0,17	1,55	3,41	Кр. Звоним. 8
Athenes	9,—	9,15	9,35	10,—	0,20	0,25	1,—	Поенкар. 35
Budapest	9,39	10,—	10,33	11,—	0,33	0,27	1,21	Кр. Петра 40
Praha	8,50	9,15	9,46	10,15	0,31	0,29	1,25	В. Караџића 5
Brno	6,35	8,15	8,45	10,—	0,30	1,15	3,25	Мостарска 4
Sofija	9,30	9,55	10,15	10,45	0,20	0,30	1,15	Књ. Љубице 4
Paris	16,10	16,30	16,55	18,—	0,25	1,05	1,50	В. Караџића
Nice	8,45	9,55	10,10	10,40	0,15	0,30	1,55	Обилић. в. 28
Roma	12,45	14,50	15,25	16,—	0,35	0,35	3,15	Мил. Великог
Napoli	12,25	15,35	16,10	17,15	0,35	1,05	4,50	Кр. Марка
Salonique	7,40	8,45	9,27	10,35	0,42	1,08	2,55	Карађорђ. 91

спрата, међуспрат и приземље. Морзеова сала, помоћу једног „шубера“ и бодова, спојене су лифтом са хуговом салом, а ова, преко старог лифта са експедиционим одељком одакле се пренос врши преко служитеља. Јер садањи експедициони одељак нема директног лифта са манипулативним салама као што је то до преселења било! Отуда се уочава закашњење телеграма између апаратних сала и експедиционог одељка, које често пута премашује закашњење између експедиције и доставе примаоцу.

Ранија и данашња доставна граница Београда. Раније границе за доставу телеграма биле су старе трошаринске станице: у Кнез-Милетиној 54; Краља Александра 312; Шумадијској (старој) 95 и код Господарске Механе. За остали део вароши доставу телеграма вршила је пошта писмоношама.

Данашње границе за доставу обухватају поред ранијих и сва предграђа: Кланицу, Проф. Колонију, Карабурму до Вишњице, сва насеља до и преко Лаудановог Шанца, В. Врачар, Пашину чесму, Мали Мокри Луг, Пашино Брдо, Душановац, Вождовац, Предграђе Краљице Марије, Милошевац, Бањицу, Дедиње, Топчидер. Прокоп и т. д. — дакле цео данашњи, знатно проширени атар Београда.

Како се достава врши? Београд има 10 доставних реона. Реони су одређени према насељености и количини доставног материјала који стиже.

На прва 4 реона, који обухватају прву зону вароши, излазе ради доставе, у наизменичним сменама, по 7 група људи. Они излазе на сваких 30 или 45 минута а на 3 реона, који су у другој зони вароши излазе опет, у сменама, 6 група људи на сваких 45 минута или сат, а на остале 3 реона, који обухватају целу територију са напред побројаним предграђима излазе по 3 групе достављача на сваких 90 минута.

Данас доставу врше достављачи којих је по броју 65, а то је за 10 људи мање но их је било по статусу на старом доставном реону Београда који је био за половину мањи него је данас.

Када се анализира све што је овде изнешено, долази се до закључка: да је наша доставна служба, обзиром на околности под којима се обавља и проширеност београдског атара, ипак прилично брза. Али се и поред тога може закључити, да оваквим системом доставе у Београду није задовољан нико; не бар пословни свет и достављачи о чијем здрављу треба повести више рачуна. Јер се једни, у центру, пећу на по 4, 5 и 6 спратова, тражећи примаоца, чиме се још више проузрокују закашњења, докле они други, по периферији, газећи блато до колена, прескачући разне увале,

котлине и потоке, траже непрокрчене улице, да се после 90 минута врате у Гл. телеграф одакле су пошли, што често износи 10—15 па и више км. Због овакве службе често се побољшавају и губе здравље, а то није у интересу службе ни управе.

Мислим, неће бити од штете ако предочим, ради бољег и практичнијег уређења, ово неколико мисли за бољу, практичнију и савременију комуникацију филијала и централе. Да би пословни свет и установа дошли брже до циља у погледу отпреме, а у исто време и доставе телеграма, потребно је, без одлагања, установити телегр. морзеове везе између свих п. т. филијала и Гл. телеграфа, а између Гл. поште и Радио станице с једне, и Гл. телеграфа с друге стране успоставити хугове апарате или друга техничка постројења, јер оваква комуникација каква постоји данас не претствља ништа друго него службу коју су у старо доба вршили татари.

Да се пак избегну закашњења телеграма између пријемних апарата и експедиције треба: сва телеграфска растурена постројења која се налазе на другом и трећем спрату преселити на први, где се сада налазе канцеларије телеф. централе (управа, администрација, благајна и др.). У овом случају са малим преуређењем могли би се сместити сви телегр. апарати на првом спрату, докле би канцеларије телеф. централе имале довољно просторија на трећем, а тиме би било и веће растерећење и онако несигурног трећег спрата који је од свих других оптерећења техничким постројењима и персоналом.

Да се од првог спрата до експедиционог одељка успостави веза директним лифтом.

Да се сви пријемни апарати повежу међусобно моторним лифтом, до лифта за експедицију, у ком случају би отпало и оно мало гомилања телеграма на пријемним апаратима и свакодневно одређивање службеника за преношење од старог лифта до експедиције и службеника за скупљање и разношење телеграма. Оваквим уређењем, које не би коштало ни паре, један телеграм од пријема на апарату не би ниуком случају закаснио више од 3—5 минута до експедиционог одељка.

За практичнију и бржу доставу телеграма треба београдски доставни реон поделити на два дела.

1) Центар, који би обухватио изнад Јатаган Мале, Јужним булеваром (Чубурски поток) на Булбулдер, Ново гробље и Карабурму, па то доделити за доставу и надлежност Гл. телеграфу, снабдевајући достављаче (за све уређене улице) точковима, а поред тога у великим зградама, регулиса-

ти обавезно примање поштиљака и одговорност кућепазитеља за све становнике зграде.

2) Остали део Београда, од границе означене под 1) са свима предграђима па докле досеже атар Београда оделити од доставе Гл. телеграфа, отворити на подесним тачкама 2—4 филијале које би вршиле потпуну п. т. т. службу: пријем, отпрему и доставу.

По моме скромном мишљењу, за уређење свега наведеног не би било великих материјалних расхода па ни оскудице у персоналу, јер би се од сконцентрисаног особља на једном месту, као што је Гл. телеграф, и оног које одржава пешачку комуникацију између филијала и Гл. телеграфа могао обезбедити правилнији и бржи ток службе него што је данас.

Н. Р.

ПЕРСОНАЛНА ПИТАЊА

II Одељење Државног Савета, у седници од 21 фебруара 1933, разматрало је тужбу г..., саветника Министарства, поднесену против указа којим је стављен у пензију на основу § 103 и тач 16 § 104 Ч. з., па је нашло да оспорени указ не одговара закону са ових разлога:

Одлука власти о престанку службе држ. службенику по тач. 16 § 104 Ч. з. може се донети само у вези § 110 овог Закона. Да је ово тачно изводи се из чл. I Закона о аутентичном тумачењу § 110 Ч. з. који гласи: „§ 110 Ч. з. има се разумети тако да је самим тим што се одлука о престанку службе позива на тај § константовано, да је код службеника наступио који од случајева из овог законског прописа који повлачи престанак службе, па је таква одлука донета у смислу закона“. Како се у овом случају оспорени указ не позива и на § 110 Ч. з. то је исти противан закону. II Одељење је нашло да оспорени указ не одговара закону са разлога напред изнетих, те је пресудило да се поништи.

НАШ ЧАСОПИС

Наше особље иако свакодневно ради у пошти, телеграфу и телефону, мало познаје одредбе о организацији ове културно важне установе и њен прави значај у савременом друштву. За већину могло би се рећи да није довољно упозната са свима променама правилника, закона и разних расписа на основу којих се служба врши. Узрок је до нас самих. Бројно стање нашег особља износи око 14.000, а колико нас примамо и колико нас сарађујемо на наш часопис „Нашу пошту“? Зар није доста жалостан факт мали број оних који се претплаћују и којима лежи добро струке на срцу, а што је још жалосније, међу њима има и таквих који избегавају плаћање за већ примљене бројеве под разним изговором. То ће већ „Наша пошта“ најбоље знати.

Не идимо даље од нашег ресора Мин. саобраћаја, распитајмо се код железничара, бродара и других у колико се примерака штампа њихов стручни лист и колики је број претплатника?

Пренимо се, колеге и колегинице, из зачмалости, прионимо сложнo на рад, претплаћујмо се и сарађујмо сложнo на наш часопис, који нам је тако потребан као насушни хлеб.

Незнатном сумом претплате, можемо постићи велики успех. Часопис обезбедимо материјално, а с друге стране, часопису би се повећао број страна, у којима би се штампале многе стручне ствари које сада не могу доћи на ред.

Колеге и колегинице имају реч.

В. Б.

НА СТРАНИ

На Куби ће бити ускоро подигнут споменик херојским телефонискињама које су приликом последњих катастрофа на Куби спасле живот многобројним породицама. Кад је оркан почео да бесни у извесним крајевима Кубе, телефонискиња у варошици Санта Круз дел Сур остала је у својој кабини и почела је да дозива број по број и да јавља становницима да се оркан приближава. Она је то јавила и своје веренику, који није побегао, већ дотрчао у кабину и заједно са својом вереницом телефонирао даље. На своје месту они су остали до краја. Нађени су мртви под рушевинама. Исто су то учиниле две телефонистиње у месту Пуерта Тарифа. И њих је оркан однео. Њихова мртва тела су нађена на неколико километара од Пуерта Тарифе, где су их таласи бацили.

У јапанској варошо Нијакосу, седам телефонискиња поновиле су гест телефонских чиновника на Куби. Ове телефонистиње, кад је море почело да преплављује улице Нијака и свет почео да бежи на све стране, јавиле су телефоном свим околним местима да се опасност приближује. Тек кад су све телеф. везе прекинуте, оне су се спасле, дакле доживеле бољу судбину него три кубанска телефониста који су настрадали од оркана.

Берлинска телегр. станица може се назвати најуслужнијом установом на свету. Гу постоји посебно одељење у коме љубазни и предуретљиви чиновници дочекују посетиоце и на 23 језика дају им обавештења на сва питања. Шест људи врше тешку службу у овом одељењу и њих шесторица говоре 23 језика перфектно. Један само говори осам језика: холандски, шведски, норвешки, пољски, руски, италијански и, наравно, као Немац и немачки. У најуслужнијој телегр. станици на свету није се још ниједан странац могао пожалити да није говорио са чиновницима на свом матерњем језику.

За берлинске телефонистиње постало је обавезно да посећују нарочити курс на коме уче да правилно и јасно говоре, како би их телеф. претплатници увек разумели. На овом курсу учи се правилан изговор помоћу огледала, у којима телефонистиње проучавају покрете својих усана.

Највећа поштанска зграда на свату подигнута је у Чикагу. Зграда је дуга 240, широка 107 а висока 61 метар. Зидање ове зграде трајало је 18 месеца а трошкови су изнели 117 милиона динара. Ова пошта може да савлада промет од 1.200.000 писама на сат.

У Берлину извршена је проба са једним новим пошт. сандучетом које аутоматски удара жиг на писма. У сандуче се пре писма убацује металан новац који представља висину поштарине, у сандучету се писмо премеги и ако је убачено довољно новца један маханизам удара жиг на писмо. Пробе су показале добре резултате и овакви поштански сандучићи биће постављени у берлинским улицама. Сада се врше пробе са друга

два аутоматска сандучета, једним за препоручена писма и једним за слање новца, код којих је механизам много компликованији.

Најмањи поштански уред на свету не налази се негде у забаченом крају света, већ на самом мору. Недалеко од јужно-афричке обале, неколико стотина километара од Кептауна, налази се малено острво, које се састоји свега из једне високе стене. За ту стену причвршћен је један сандук. Чамци, моторне лађе и мањи бродови пролазе покрај овог необичног сандука, отварају га нарочитим кључем, ваде из њега поштанске пошиљке, ако их има за њих, затим стављају у сандук своје пошиљке, закључавају га и одлазе даље. Помоћу овог сандука обавља се прилично јак поштански саобраћај и сви морнари пазе на ову најмању пошту на свету, која ради без иједног чиновника, а ипак савршено функционира.

У старој баварској вароши Динкелсбиз још данас постоје чудновати сандучићи за писма. Када поштар пође по граду он зове са улице домаћина зграде који му на конопцу пусти корпу за писма. Разносач на овај начин не мора да се пење уз безброј степеница по високом зградама као што се то ради код нас.

Наравно да је овим начином пошт. разносачима олакшана служба и
С. М.

ВЕСТИ

† Максим Ивовић, управник поште Цетиње, преминуо је после кратке болести. Покојник је припадао млађој генерацији п. т. службеника предратне Црне Горе, која се у служби поучавала и стицала стручну спрему. По положеном испиту, млади кандидати добивали су места, са којих су оправдали поверење и високо држали углед струке. Њена стручна спрема добила је посебно признање и Ч. з. Црне Горе од 1914. Пок. Ивовић, са својим друговима тих генерација, иста је својства осведочио и у уједињеној отаџбини. Истакао се вредношћу и способношћу, да је, од 1927 године, добио управу над станицом у седишту Бановине. Особље га је изабрало прошле године, за претседника Зетске секције Удружења п. т. службеника Југославије.

Г-ђица Ружа Давидовић прославила је, у фебруару о. г., 30 годишњицу своје ревносне службе у телеграфу. За време прошлих ратова г-ђица Давидовић је своју службу обављала веома савесно на војној дужности. Била је као војна телефонскиња у Обреновцу, Ђуприји и Ваљеву. Топовска канонада је утицала на слух ове енергичне службенице, и он је донекле страдао.

Данас, г-ђица Ружа Давидовић обавља своју дужност благајника Главног телефона на опште задовољство претпостављених.

Г-ђица Давидовић је рођена сестра поч. потпуковника Михаила Давидовића, једног од врло спремних наших артилериских официра који је узео видног учешћа у снабдевању наше војске артилериским оруђем уочи балканског рата.

У Narodoom kazalištu u Zagrebu dala se s uspehom vesela igra u tri čina Moj dragi je poštar. Reći su g-dje Blanke Chudoba. Radnja se odigrava u pošt. sredini iz koje je i kompozitor Josip Dečić kao i akteri. Želimo da se komad prikazuje i u drugim mestima, s uspehom koji je u Francuskoj požnjeo veliki film „Le Costaud des p. t. t.“

НАЈБОЉИ НАПИСИ

Сматрам за потребно учествовати на XII конкурсу који је „Наша пошта“ расписала, у свесци за септембар 1932, позивајући читаоце да гласају који је најбољи чланак отштанпан у „Нашој пошти“ од јануара 1930.

Прелистао сам све односне свеске „Наше поште“ и издвојио сам неколико чланака као врло добрих, а то су:

У години 1930: стр. 10 „За успоставу Мин. пошта и телеграфа“;

У години 1931 стр. 1 „О новој години“;

Стр. 25 „Још неколико речи о потреби нашег Министарства пошта и телеграфа“;

Стр. 42 „Реформе саобраћаја“;

„ 71 „Факултетлије у п. т. установи“;

„ 126 „Против деераризације и денационалазације“;

„ 221 „Устројство централне управе п. т. струке“;

„ 224 „Чиновничко питање“;

„ 281 „Међународна академија пошта и телекомуникација“;

„ 289 Ugovorne pošte“;

У години 1932 стр. 68 „Uvod u studiju prava“;

Стр. 135 „О значају поште“

Сви ови написи су врло добри, а по моме мишљењу најбољи је чланак који је штампан на страни 281 „Наше поште“ за новембар 1931 год. јер се овим чланком покреће оснивање „Међународне академије пошта и телекомуникација“.

ГАВРИЛО ВУКЧЕВИЋ,

п. т. чиновник, Сплит.

КЊИГЕ И ЛИСТОВИ

Статистика пошта, телеграфа и телефона за 1931 г., коју је издала Главна управа пошта, истиче се над досадашњим како редакцијом тако и техничком обрадом. Развој п. т. т. службе приказан је подацима и попраћен табелама као и дијаграмским и графичким делом. По оној статистици огледа се несумњиви напредак наше п. т. статистичке службе.

„Политика“ у бројевима од 27 фебруара и даље дала је повољан приказ и извод п. т. статистике, што све служи обавештавању јавности и угледу струке.

Животирад, 1 марта, донео је напис др. Шоћа о проблему светске кризе, њеном ширењу и начину лечења у нашој зеићи.

Уредници и власници

Д-Р ПЕРО ШОЋ, министар у пензији, Крунска 29, и МИЛУТИН ВУЈАДИНОВИЋ, саветник Мин. саобраћаја, Гарашанинова 7.

Поштанска, телеграфско-телефонска и радио библиотека, чији је уредник и издавач г. инж. Душан Милосављевић, директор Савске дирекције пошта и телеграфа, издала је своје прво дело: Поштанска штедионица у Југославији, из пера познатог нашег стручњака Матије Шипуша, вишег саветника у Главној п.т. управи Министарства саобраћаја.

Овом је књигом потпуно задовољена задаћа коју је поставила Библиотека. Књигом ће се потпуно користити и млађи службеници у свом стручном образовању и старији који су жељни да се усаврше у струци. У тој ће књизи службеници наћи и детаљне упуте за прописан поступак у свом дневном раду у Поштама и решење за потеже, изузетне случајеве у поштанско-штедионичкој служби. Општу вредност књиге подиже њен II део у коме је зналачки, на лак и леп начин, разрађена организација управе и описана служба у самој Пошт. штедионици. Пт. службеници упознаће се и са овим делом штедионичке службе, који им додуше, није најнужнији у њихову раду, али ће им отворити шири видокруг за схватање ове службе.

Сматрамо потребним да свратимо читаоцима нарочиту пажњу на оне пасусе књиге који ће бити од интереса и за оне, који у пракси не свршавају послове Пошт. штедионице, него се више теоретски интересују том нашем установом. У уводном делу књиге разјашњени су, кратко, лако и разумљиво, главни послови Пошт. штедионице. Убедљиво је обрађен члан којим се указује на погодности што их имају грађани, користећи се у штедњи Поштанском, а не којом другом, штедионицом. Део о организацији штедионичке управе и контроле обрађен је одлично. Ту се до детаља нијансира компетенција највиших органа управе и контроле. И послови, којима се могу користити учесници у саобраћају са Пошт. штедионицом, протумачени су јасно и разумљиво са свима потребним дистинкцијама.

Консеквентно и систематски обрађено дело и врло укусна спољна форма показују да су и писац и уредник уложили много труда у то, да и спољна страна одговара унутрашњој.

Укратко, ово прво дело наше стручне П. т. Библиотеке успело је у сваком погледу. Желимо да Библиотека настави добро изабраним путем у раду, којим ће се препоручити и проширити међу п. т. службеницима за корист читалаца и напредак струке.

Особље се може још увек претплаћивати на нашу П. т. т. и р. библиотеку под истим условима, тј. шаљући издавачу 10 д месечно.

Копитарина плаћена у готовом.

Nikola Tesla unsein Werk und die Entwicklung der Elektrotechnik, der Hochfrequenz — und Hochspannungstechnik und der Radiotechnik, von Dipl. Ing. Slavko Bokšan, mit einem Geleitwort von Univ. Prof. Dr F. Kiebitz. Deutscher Verlag, Wien I. Burgring 9.

Никола Тесла и његов пионирски рад у електротехници. Написао инж. Славко Бокшан. Издање Свесловенске књижарнице М. Ј. Стефановића и друга, Београд Поенкареова 36.

Велики југословенски геније Никола Тесла створио је својим епохалним делима модерну електротехнику и данашњу радиотехнику. У својим књигама изложио је писац опширно, на нашем а нарочито на немачком језику, историјски значај Теслина рада и доказао да је проналазач бежичне телеграфије Тесла, а да су Маркони, Браун, Фесенден и други Теслини следбеници.

Теслина дела треба да познају сви интелигентни Југословени, јер она доказују велике способности наше расе на пољу духовног стварања.

Цена немачке књиге је 300 д а српско-хрватске 35 д. Обе се књиге могу набавити код писца, Београд, Мирочка 4.